

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียด กรณีศึกษานักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

The Factors effect to the Stress of the Student : Case study of Human Resoruce
Management Student , Management Science Faculty, Buriram Rajhabhat University

สุจิตรา ชัยสุวรรณ¹ กมลวรรณ อุปทุม²

ปรารธนา หล่อประโคน³ รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์⁴

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อีเมล: PomPamMoMo2537@gmail.com

²นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อีเมล: fah.fahkamonwan@gmail.com

³นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อีเมล: nueng.penna@gmail.com

⁴อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อีเมล: drapheephan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดนี้มี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการเรียนและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลเชิงบวกต่อความเครียด เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 250 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอย ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านการเรียนส่งผลเชิงบวกต่อความเครียด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลเชิงบวกต่อความเครียด ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 การวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาระบบการเรียนการสอนและส่งเสริมให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการต่อไป

คำสำคัญ : ความเครียดของนักศึกษา ; การเรียน ; สภาพแวดล้อม

ABSTRACT

The objective of research, to empirically examine the factor of education, environment and the stress's student. The samples this study were 250 students in Human resource management program, Management science faculty, Buriram Rajhabhat University by questionnaire. This research, test validity and reliability, the descriptive statistics, correlation, and Ordinary Least Squares (OLS) regression analyses are processed to prove the proposed 2 hypotheses. The result, the factor of education and environment were the stress's student. Finally, the potential discussion with the results is the framework of the human resource management program to applied the result to development human resource management curriculum and environment of study.

Keywords : Stress's student ; Education ; Environment

1.บทนำ

ด้วยความเจริญก้าวหน้าของประเทศ สังคมและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทำให้ การดำเนินชีวิตของประชาชนมีความกระบวนกรและขั้นตอนที่เป็นแบบแผนมากขึ้น ซึ่งการดำเนินชีวิตที่เป็นขั้นตอนนั้น หากประสบความสำเร็จก็จะทำให้เกิดผลดี แต่หาผลลัพท์ที่เกิดขึ้นไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายก็จะทำให้เกิดขาดดุลของร่างกาย ซึ่งทำให้เกิดความเครียด อย่างไรก็ตามนักวิชาการได้กล่าวถึงความเครียดนั้น ล้วนเกิดขึ้นได้ทุกวัยโดยโดยเฉพาะกับนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เป็นบุคคลที่ต้องปรับตัวสูง เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับวัยรุ่นตอนปลายหรือวัยผู้ใหญ่ตอนต้นเป็นวัยที่ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ อีกมาก อีกทั้งนักศึกษาเกิดความรู้สึกกังวลว่าตนจะเรียนได้หรือไม่ เนื่องจากการดำเนินชีวิต ในระดับอุดมศึกษาจึงต้องมีการปรับตัวในสังคมและสภาพแวดล้อม การเรียนการสอนในระดับมหาวิทยาลัยมุ่งหวังให้นักศึกษารู้จักรับผิดชอบและพึ่งตนเองได้มากที่สุด การรู้จักวางแผนการเรียนของตนเอง การควบคุมตัวเองในชั้นเรียน การคิดและทำงานตามที่ได้รับมอบหมายการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นช่วงวัยที่ผู้เรียนหรือนักศึกษา ต้องมีการพัฒนากระบวนการคิด โดยเฉพาะการคิดในเชิงนามธรรม รวมทั้งนักศึกษาต้องมีการปรับตัวให้เหมาะสมต่อช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลกระทบต่อภาวะความเครียดของบุคคล อีกทั้งการดำเนินชีวิตของนักศึกษา ต้องมีการปรับตัวหลายประการ ตั้งแต่การรับน้องใหม่ ปรับตัวต่อวิชาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย การเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย การเข้าสังคมใหม่ ต้องเตรียมตัวเพื่อเข้ากับบทบาทของการเริ่มต้นการทำงานและสร้างครอบครัว

ต่อไปในอนาคต นอกจากนี้สภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่ล้อมรอบตัวนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นสภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ ครอบครัว และกลุ่มเพื่อน รวมทั้งความสัมพันธ์ส่วนตัวกับบุคคลากรระดับต่างๆ และความคาดหวังในตนเอง ครอบครัวและจากบุคคล อื่นๆ สิ่งต่างๆเหล่านี้ เป็นปัจจัยเสริมให้นักศึกษาเกิดภาวะ ความเครียดได้ (สุภาพ หวัง ข้อกลาง.2554.14) ดังนั้นความเครียดที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาใน ระดับอุดมศึกษาถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาต่ำลงและทำให้ ส่งผลต่อการลาออกไม่ศึกษาต่อ

สาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีจำนวน นักศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปีขณะเดียวกันมีนักศึกษาร้อยละ 10 ที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 (สำนักส่งเสริม วิชาการและงานทะเบียน. 2558) จากการศึกษาที่ผ่านได้พบว่าความเครียดเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ นักศึกษามีผลการเรียนต่ำ (พรชัย หลายพหุ. 2552) ดังนั้นเพื่อที่จะให้ได้ทราบว่าเป็นบริบทของ สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ ซึ่งมีนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำนั้นจะเกิด จากความเครียดหรือไม่หรือมีปัจจัยอื่น ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาปัจจัย ที่ส่งผลต่อความเครียดของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์ใน การศึกษาดังต่อไปนี้

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสำรวจความเครียดจากปัจจัยด้านการเรียนและสภาพแวดล้อมของนักศึกษาสาขาวิชา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

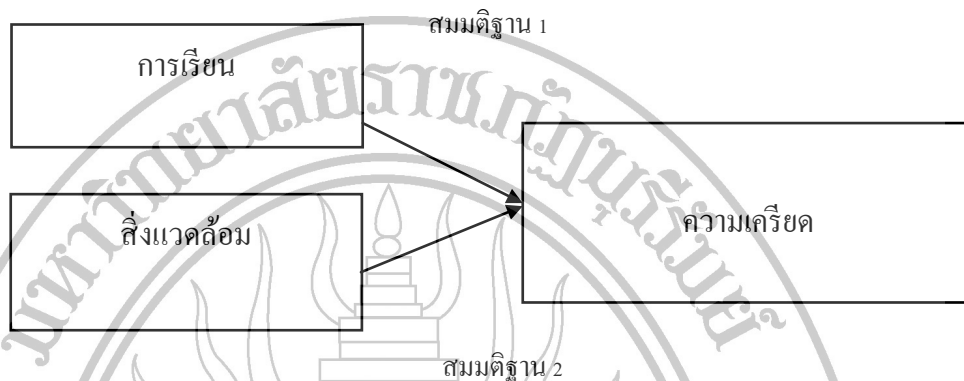
2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านการเรียนส่งผลเชิงบวกต่อความเครียดของนักศึกษา สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลเชิงบวกต่อความเครียดของนักศึกษา สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้ได้พบทฤษฎีวรรณกรรมที่ผ่านมาและพบว่าปัจจัยด้านการเรียนและด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อความเครียดและเพื่อให้เกิดการยืนยันตามกรอบทฤษฎีจึงนำกรอบแนวคิดจากการทบทวน วรรณกรรมมาใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยด้านการเรียนและด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อ ความเครียดโดยศึกษาในบริบทของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยมีกรอบแนวคิดในการศึกษาดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร

3.1 นิยามศัพท์

ด้านการเรียน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน และรายวิชาที่จัดในหลักสูตรเพื่อให้ นักศึกษาได้เรียน ได้แก่รายวิชาบรรยายและวิชาคำนวณ รายวิชาพื้นฐานที่มีเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ ผล การเรียนที่ได้ปรากฏ เป็นต้น

สภาพแวดล้อม หมายถึง บรรยากาศในห้องเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียน การสอน รวมถึงอุปกรณ์ที่สนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องน้ำ สถานที่อ่านหนังสือ แสงสว่าง เสียงและอากาศในห้องเรียน นอกจากนี้ยังรวมถึงสภาพแวดล้อมทางด้านครอบครัว รวมถึงเพื่อน

ความเครียด หมายถึง ความกดดัน ทำให้มีความรู้สึกไม่สบายใจ เป็นภาวะที่ทำให้เกิดความ วุ่นวายทางจิตใจ ทำให้บุคคลนั้นๆ เสียความสมดุลของตนเองซึ่งเป็นแรงผลักดันให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลง ไป

3.2 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 : ปัจจัยด้านการเรียนส่งผลเชิงบวกต่อความเครียด

สมมติฐานที่ 2: ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลเชิงบวกต่อความเครียด

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้เก็บข้อมูลนักศึกษาสาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในปีการศึกษา 2558 ในเขตพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งใช้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเดียวกันมี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 250 คน

4.2 ความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด ทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นนักศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจ เช่นเดียวกับนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้น นักศึกษาสาขาการตลาดจึงมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาซึ่งเมื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ ค่าอยู่ระหว่าง 0.726 - 0.889 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถยอมรับได้ ส่วนความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือโดยหาค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor loading) ของแต่ละตัวแปรจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.4 ขึ้นไป (Hair, 2006: 340) การศึกษาครั้งนี้ค่าน้ำหนักปัจจัย เท่ากับ 0.453 - 0.845 (Nunnally and Berstein, 1994:)

ตาราง 1

การวิเคราะห์ค่าน้ำหนักปัจจัย และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (N= 30)

โครงสร้างตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย	สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(α)
ปัจจัยด้านการเรียน	.453 - .815	.726
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	.671 - .845	.885
ความเครียด	.483 - .783	.889

ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการถดถอย (Regression Analysis) เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา multi collinearly ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์มากเกินไปจนทำให้เป็นตัวแปรเดียวกัน ซึ่งหากเกิดปัญหา multi collinearly ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรจะมากกว่า .80 ซึ่งดูได้จากค่า means of

Pearson's correlation coefficient และดูจากค่า VIFs ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง แต่ค่าไม่เกิน 10 ดังนั้น ถือว่าในการศึกษาครั้งนี้ตัวแปรแต่ละตัวไม่มีปัญหาเรื่อง multi collinearly ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียด

ตัวแปร	ED	EN	ST
Mean	2.9749	2.8451	2.6486
S.D	.876	.871	1.006
ED	1		
EN	.701**	1	
ST	.705**	.763**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (2-tailed)

อย่างไรก็ตามในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าและสถิติการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis) เพื่อวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยแสดงเป็นสมการได้ดังต่อไปนี้

$$ST = \alpha + \beta_1 ED + \epsilon_1$$

$$ST = \alpha + \beta_2 EN + \epsilon_1$$

ST (Stress) = ความเครียด

ED (Education) = การเรียน

EN (Environment) = สิ่งแวดล้อม

β (Regression Coefficient) = สัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์การถดถอย

ϵ (Error) = ความคลาดเคลื่อน

5. ผลการวิจัย

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 197 คน และเป็นเพศชาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 และ 78.8 ตามลำดับ ส่วนอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 20 ปี คิดเป็น ร้อยละ 36.8 มีจำนวน 92 คน รองลงมา มีอายุ 19 ปี มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4 อย่างไรก็ตามผู้ที่มีอายุ 21 ปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 ผู้ที่มีอายุ 22 ปี มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 ผู้ที่มีอายุ 18 ปี มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 ผู้ที่มีอายุ 23 ปี มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และผู้ที่มีอายุ 24 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 ต่อมาเมื่อทำการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 47.6 รองลงมาได้แก่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 ชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4

อย่างไรก็ตามรายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะมีรายได้ 3,000 บาท - 5,000 บาท จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาเป็นทุน กยศ. จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 รายได้น้อยกว่า 2,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 รายได้ 6,000 บาท - 10,000 บาท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 รายได้มากกว่า 10,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 และทุนเพชรราชภัฏ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

ตาราง 3

การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของปัจจัยที่มีผลต่อความเครียด

ตัวแปร	ตัวแปรตาม	
	ST(สมการ 1)	ST (สมการ 2)
ED	.700*** (.045)	
EN		.874*** (.047)
Adjusted R	.488	.579

Maximum VIF	1.290	1.444
-------------	-------	-------

***P<.01, ^a Beta coefficients with standard errors in parenthesis

จากตารางที่ 3 พบว่า พบว่าปัจจัยด้านการเรียนส่งผลเชิงบวกต่อความเครียดของนักศึกษา (H1: $b_1=.700, p< 0.01$) ซึ่ง ชูทิมา อนันตชัยและคณะ (2553) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความเครียดของนักศึกษาเกิดจากความกังวลเรื่องการเรียนและการที่นักศึกษาไม่สามารถปรับตัวเข้ากับการเรียนการสอนในรายวิชา หรือสาขาที่เรียนและยังสอดคล้องกับ กาญจน์ โชติชัยวิวงศ์กุล (2547:20) ที่ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มีความเครียดระดับน้อย นักศึกษาแพทย์เพศชาย มีความเครียดมากกว่านักศึกษาแพทย์เพศหญิง ความเครียดเนื่องมาจากผลการเรียน และ ขณะที่การศึกษาของไพรัช วงศ์ศรีตระกูลยังพบว่า ความเครียดของนักศึกษาเกิดจากความสามารถของนักศึกษาในการเรียนในสาขาวิชาที่ศึกษา ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่าความเครียดของนักศึกษาเกิดจากการเรียน และสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1

อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลเชิงบวกต่อความเครียดของนักศึกษา (H2: $b_3=.874,p< 0.01$) ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้นสนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ซึ่ง อัมภา บุญช่วย (2537:145) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวให้ผู้ที่เรียนได้สัมผัส ได้มีความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้นๆ โรงเรียนจึงต้องมีการปรุงแต่งสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อโน้มน้าวความรู้สึกของนักเรียนให้พอใจที่จะเรียนและอยากเรียน และในการศึกษาของบุษง บุญนำมา(2542) พบว่าสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนก็จะทำให้นักศึกษาเกิดความเครียด มากกว่านั้นในการศึกษาของ ศุภวรรณ สีแสงแก้วและคณะ (2557) พบว่าสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เช่น อุปกรณ์ บรรยากาศและความกดดันของเพื่อนนักศึกษาด้วยกันจะทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดได้ ดังนั้นผลการวิเคราะห์ทางสถิติสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของนักศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์คณะวิทยาการจัดการ นั้นเกิดจากปัจจัยด้านการเรียน ซึ่งประกอบด้วยการเรียนการสอนในรายวิชาที่มีเนื้อหาคำนวณ ผลการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมา ความสามารถในการเรียนในหลักสูตร ความรู้ความเข้าใจในบทเรียน และ ความเครียดนั้นมีผลมาจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมได้แก่

สถานที่อ่านหนังสือ แสงสว่าง เสียงอากาศในห้องเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อนนักศึกษารวม
สภาพแวดล้อมทางด้านครอบครัว ทำให้นักศึกษาเกิดความเครียดได้

7. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

การศึกษานี้ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อนำพัฒนาการเรียนการสอนและเสริมสร้างพัฒนานักศึกษาใน
สาขาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถและนำผลการวิจัยไปแก้ไขด้านการจัดการ
เรียนการสอนและสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

- กาญจณี โชติชัยวิวงศ์กุล. (2547). *ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวกับความเครียดของนักศึกษาแพทย์
ชั้นปีที่ 1 คณะแพทยศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล*, สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูทิมา อนันตชัย, กรองทิพย์นาควิเชตร, เรืองจิตร กลันทปุระ. (2553). *การศึกษาสาเหตุ ระดับ
ความเครียด และการเผชิญ ความเครียดในการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย วงษ์ชวลิตกุล.15-22.
- บุษบง บุญนำมา.(2542). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเครียดของนักศึกษา:ศึกษากรณีนักศึกษา
ปริญญาตรี ภาคปกติ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม*. รายงานการวิจัยโปรแกรมวิชานิติศาสตร์
คณะวิทยาการ จัดการ,สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- พรชัย หลายพหุสุ. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผล ต่อความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
กรณีศึกษาโรงเรียนในเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร*. ค้นเมื่อ 20 เมษายน 2558, จาก
[http:// www.Kucon.lib.ku.ac.th](http://www.Kucon.lib.ku.ac.th).
- ศุภรณ สีสั่งแก้ว, เปรมฤดี ดำรงค์, พัชรินทร์ คมขำ, และคณะ (2557) *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
ความเครียดของนักศึกษา บุคลากรและอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีละลา*, วารสาร
การพยาบาลและการศึกษา7, 119-133.
- สุภาพ หวังช่อกลาง. (2554). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการเผชิญความ
เครียดของนักศึกษาสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ
วิทยาลัยนคร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2558). *ข้อมูลนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2558*. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อำภา บุญช่วย. (2542). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนตีเฮ้าส์.

Hair, R, Joseph F.(2006). *Multivariate Data Analysis*. 6th ed. New Jersey : Pearson Prentice Hall International, Inc

Nunnally, T, Jum C. and Bernstein, Ira H. (1994). *Psychometric Theory*. New York, NY., McGraw-Hill.